

ISTORIJA
JUGOSLAVIJE

ПЕРСПЕКТИВЕ
PERSPEKTIVE

МЛАДИХ
MLADIH

ИСТРАЖИВАЧА СА
ISTRAŽIVAČA SA

ПОСТЈУГОСЛОВЕНСКОГ
POSTJUGOSLOVENSКОГ

ПРОСТОРА
PROSTORA

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
15 – 18. OKTOBAR 2024.

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP

**„ISTORIJA JUGOSLAVIJE:
PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA SA
POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“
BEOGRAD, 15 – 18. OKTOBAR 2024.**

Program naučnog skupa i knjiga apstrakata

**Institut za noviju istoriju Srbije,
Beograd, 2024.**

**MEĐUNARODNI PROGRAMSKI ODBOR MEĐUNARODNOG NAUČNOG SKUPA
„ISTORIJA JUGOSLAVIJE: PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA
SA POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“**

Ana Panić, Muzej Jugoslavije, Beograd
prof. dr Biljana Šimunović Bešlin, Filozofski fakultet, Novi Sad
prof. dr Borče Ilievski, Filozofski fakultet, Skoplje
dr Dragan Bakić, Balkanološki institut SANU, Beograd
dr Dragomir Bondžić, Institut za savremenu istoriju, Beograd
prof. dr Igor Duda, Filozofski fakultet, Pula
dr Ivan Laković, Istorijски institut Univerziteta Crne Gore, Podgorica
dr Ivana Dobrivojević Tomić, Institut za savremenu istoriju, Beograd
dr Jure Ramšak, Znanstveno-raziskovalno središte, Kopar
prof. dr Klaus Buhenu, Universität Regensburg, Regensburg
dr Ljiljana Dobrovšak, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb
prof. dr Ljubica Jančeva, Institut za nacionalna istorija, Skoplje
akademik prof. dr Ljubodrag Dimić, Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd
prof. dr Martin Previšić, Filozofski fakultet, Zagreb
dr Milan Terzić, direktor Arhiva Jugoslavije, Beograd
dr Nemanja Radonjić, Filozofski fakultet, Beograd
dr Sanja Petrović Todosijević, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Sonja Dujmović, Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo
dr Srđan Mičić, Filozofski fakultet, Beograd
dr Stipica Grgić, Hrvatski institut za povjest, Zagreb
prof. dr Tanja Petrović, Institut za kulturne in spominske študije ZRC SAZU, Ljubljana
dr Vesna Aleksić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Vladan Jovanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd

**ORGANIZACIONI ODBOR MEĐUNARODNOG NAUČNOG SKUPA
„ISTORIJA JUGOSLAVIJE: PERSPEKTIVE MLADIH ISTRAŽIVAČA
SA POSTJUGOSLOVENSKOG PROSTORA“**

dr Aleksandar Stojanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Davor Stipičić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Natalija Dimić Lompar, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
MA Nikola Koneski, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd (sekretar skupa)
dr Ognjen Tomić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd (sekretar skupa)
dr Vesna Aleksić, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd
dr Vesna Đikanović, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd

---

DIMITRIJE MATIĆ

Jugoslavija, Španija i Madridski sastanak Konferencije o evropskoj bezbednosti i saradnji (1980–1983)

Jugoslavija i Španija zauzimale su specifičan spoljnopolitički položaj unutar blokovski podeljene Evrope krajem 1970-ih i početkom 1980-ih godina. Nesvrstanost se učvrstila kao ključni princip i opredeljenje spoljne politike SFRJ, dok je sam Pokret nesvrstanih prolazio kroz važnu transformaciju i unutrašnju konsolidaciju (uz značajnu ulogu same Jugoslavije i predsednika Josipa Broza Tita u tome) tokom pomenutog perioda. Na poziciju SFRJ unutar Pokreta veoma je uticala Titova smrt u maju 1980. godine, čoveka izuzetnog autoriteta među nesvrstanim državama, dok je odlazak dugogodišnjeg predsednika države doveo do novih nesigurnosti i produbljivanja političke krize na unutrašnjem planu. S druge strane, Španija je prolazila kroz turbulentan proces demokratske tranzicije i reorganizacije države nakon smrti šefa države Fransiska Franka u novembru 1975. godine. Neizvesnost se odražavala i na polju diplomatije – dok je oko ulaska zemlje u Evropsku ekonomsku zajednicu (EEZ) postojao širok politički konsenzus, to nije bio slučaj sa društvenom podeljenošću oko mogućeg članstva Španije u NATO-u. Imajući u vidu njihov poseban vanblokovski položaj (izraženiji na primeru Jugoslavije nego Španije), obe zemlje su pokazivale veliki stepen interesovanja za proces detanta, te su podržavale ključne međunarodne skupove koji su bili sastavni deo ovog procesa – Konferenciju o evropskoj bezbednosti i saradnji (KEBS) u Helsinkiju 1975. i Beogradski sastanak KEBS-a (1977–1978). Izbor Madrida za domaćina narednog sastanka pružio je priliku Jugoslaviji i Španiji da nastave saradnju po onim pitanjima koja su smatrale ključnim i tokom prethodnih susreta – saradnja i razoružanje na Mediteranu, uz veće uključivanje vanblokovskih i vanevropskih država (posebno arapskih) u te procese. Uloga država-učesnica i sam tok Madridskog sastanka KEBS-a (1980–1983), kao specifična pozicija Jugoslavije i Španije, biće analizirana putem proučavanja literature, istraživanja u Diplomatskom arhivu i Arhivu Jugoslavije i konsultovanja relevantne jugoslovenske i španske štampe.

Dimitrije Matić je istraživač saradnik u Institutu za noviju istoriju Srbije i doktorand na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Njegove oblasti istraživanja i interesovanja su savremena srpska i španska istorija kraja XX i početka XXI veka, kultura sećanja, diplomatska istorija, Španski građanski rat i Drugi svetski rat u Jugoslaviji. Objavio je nekoliko radova na temu kulture sećanja i diplomatske istorije.